

Till LuN

2008-09-21
Rev. 2009-01-19

Akademiska yrkesprofessionen förskollärare

Med stigande oro har jag under några år frågat mig hur inriktningarna mot förskola vid högskolan i Gävle tas om hand av kursamordnare, kursansvariga och prefekter vid institutioner involverade i dessa inriktningar. Jag har bland annat undrat hur beställning av kurser som ska ha förskolefokus sker, och om beställarna verkligen söker den kompetens som är bäst lämpad att utveckla och genomföra sådana. Idag finns vetenskapligt utbildade lärarutbildare med specifika kunskaper om både förskolan och om olika kunskapsområden som en lärare där behöver kunna. Dessa stämmer även överens med innehållet som förslås i utredningen *En hållbar lärarutbildning* som lades fram i december 2008. Jag efterlyser beställare med verklighetsanknuten och relevant kunskap om vad blivande förskollärare behöver i sin yrkesprofession. Idag får studenterna inte alltid ett för deras yrke relevant kursinnehåll. Vid kontakter med studenter som läser kurser i de två inriktningarna uttrycks gång på gång att kursinnehållet oftast behandlar de äldre förskolebarnen lärande (6 år och uppåt) och frågor som rör de yngsta barnen, de från 1-5 år saknas i regel. Förskoleperspektivet behöver även synliggöras bättre för företrädesvis är det i stället skolperspektivet som behandlas eftersom lärarutbildare antingen inte har kunskap om området eller inte lyckas föra fram detta till studenterna.

Idag antas en majoritet, ca 60-70 %, lärarstuderade med inriktning mot förskola och förskoleklass vid högskolan i Gävle. Sannolikt är det dessa inriktningar vi borde värna om och göra riktigt bra. Kanske denna söktrend håller i sig under många år och blir ett av våra stora utbildningsuppdrag inom lärarprogrammet.

Under 2000-talet har det bildats ett nätverk med forskare och lärare från flertalet av landets högskolor och universitet som har inriktningar mot förskola och fritidshem. En viktig fråga på agendan har varit att föra fram vikten av att kvalitetssäkra och synliggöra inriktningar mot förskola inom respektive lärosäte. Vidare har den sammanfattande bilden som lyfts fram varit att förskoleperspektivet vad det gäller till exempel begrepp och språkbruk måste bli tydligare för alla som är involverade i utbildningen av lärare mot förskola, förskoleklass och fritidshem. Det är inte skolperspektivet med dess terminologi som alltid skall ha tolkningsföreträde. Ett exempel kan illustrera innebörden i det nämnda. I förskolan finns många rum för olika aktiviteter; lekrum, målrum, kuddrum etc. Var och en av dem fyller en viktig funktion i förskolebarnens lärande inom olika områden. Begreppet klassrum som ofta används av lärarutbildare för tanken till något annat där många av studenterna som läser inriktningen förskola inte riktigt känner igen sig. En analogi till detta vore att gymnasielärare under sin utbildning ständigt mötte lärarutbildare som kallade lektionerna i gymnasieskolan för samling.

Med stor kunskap och historisk kännedom om förskolans och fritidshemmets verksamhet ber jag Lärarutbildningsnämnden sörja för att förskollärarnas yrkesprofession får tydligare fokus, både i nämndens arbete och i de beställningar av kurser som görs. Om det inte sker nu, riskerar den svenska förskolan, som av de årliga OECD-rapporterna ständigt har fått det

högsta betyget på väl fungerande verksamheter med hög kvalitet¹ inom kommunerna, att förlora sitt kunskapsinnehåll och sitt goda rykte. Högskolan i Gävle kan bli först med att vända vinden!

Förslag till åtgärder:

- se över beställningen av kurser så att kursinnehållet utformas i enlighet med den kompetens som numera finns inom olika kunskapsområden/ämnena och som bättre överensstämmer med förskolans verksamhet och till den yrkesprofession utbildningen vid HiG är tänkt att leda till
- ge lärarutbildare möjlighet att "uppdatera" sitt språkbruk och sin kunskap om förskolan så att studenterna blir tilltalade så att de får möjlighet att känna igen och höra lärarutbildare tala om "deras" verksamhet vid seminarier och annan undervisning vid högskolan
-

Vänlig hälsning

Elisabeth Björklund
Institutionen för Pedagogik, Didaktik och Psykologi
Tidigare programansvarig, utbildningsledare mm.

---

¹ Avgörande för kvalitet inom förskolan är att det finns välutbildade förskollärare (Kärrby, 1992)